

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы	044-75
ТДО- да клиникалық дағдыларды игеруге арналған әдістемелік нұсқаулар (орындау алгоритмін қолдана отырып)	

Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыға арналған әдістемелік нұсқаулық (орындау алгоритмі қолдануымен)

Артериялық қан қысымын өлшеу ережесі мен техникасы.

Мамандығы: Жалпы медицина
 Пән: Клиникаға кіріспе
 Курс: 2
 Кафедра: «Клиникаға кіріспе»
 Құрастырушылар: Насреддинов Б.М.

O'NTUSTIK QAZAQSTAN

MEDISINA

AKADEMIASY

«O'ntustik Qazaqstan medicina akademiasy» AQ

SOUTH KAZAKHSTAN

MEDICAL

ACADEMY

AO «Yuzhno-Kazakhstanskaya meditsinskaya akademiya»

«Клиникаға кіріспе» кафедрасы

044-75

ТДО- да клиникалық дағдыларды игеруге арналған әдістемелік нұсқаулар
(орындау алгоритмін қолдана отырып)

Кафедра отырысында қарастырылып бекітілді.

Хаттама № 5 25.11.2022 ж.

Кафедра меңгерушісі

Жумадилова А.Р.

OÑTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы	044-75
ТДО- да клиникалық дағдыларды игеруге арналған әдістемелік нұсқаулар (орындау алгоритмін қолдана отырып)	

Клиникалық дағдының атауы: Артериалық қан қысымын өлшеу

Оқыту мақсаты: Керекті заттарды қолданып, артериалық қан қысымы кезіндегі бастапқы көмек көрсетуді игеру.

Алдын-ала нұсқау беру және манекенде дағдыны көрсету уақыты: 5 минут

Өздігінен үйренуге қажетті уақыт: 10 минут

Тренажер: АД-МЕР.

Клиникалық дағдыларды меңгеру үшін қажетті теориялық білім:

1 Шынтақ артериясының топографиялық орналасуын дұрыс таба білу.

2 Науқастармен қарым-қатнас орната білу.

3 Жалпы деонтологиялық теорияларды жетік меңгеру.

4 Стерилизациялық шараларды жетік меңгеру.

5 Тонометрдың манжетін дұрыс орналастыруды жетік меңгеру.

Медициналық бұйымдар мен жабдықтардың тізімі: АД-МЕР, АҚК өлшеу.

Орындау алгоритмі:

	Іс-шараның алгоритмі	Бағалау критерийі	
		Жоқ	Ия
		0	1
1.	Науқасқа емшараның мақсатын түсіндіріңіз, алдымен осындай емшара жүргізілгенін анықтаңыз, қандай нәтижелер болғанын науқас білеме, өзін қалай жүргізу керек, қандай сезім болу керек.		
2.	Науқасқа ыңғайлы қалып беріңіз, отыру немесе жату салмақты босаңсыған қалыпта, науқастың қолы жазылған қалыпта жатады (алақанмен жоғары), аппаратпен бір деңгейде. Артериальды қысымды әдетте 1-2 рет арасына 2-4 минут салып өлшейді.		
3.	Тонометрдің манжеткасын науқастың жалаңаштанған иығына, шынтақтың иілген жерінен 2-3 см жоғары жүрек деңгейінде, оның арасына 1 саусақ өтетіндей қылып қондырады; манжетканы иыққа ілмек көмегімен (ілмек, жабысқыш лента) жұмсақ ұлпаны қыспай бекітіңіз		
4.	Манометрді манжетамен бекітіңіз, оны манжетаға бекітіп, тілдің қалпын (сынап бағанасы) шкаланың нөл белгісімен турасын тексертіңіз.		
5.	Шынтақ шұңқыры аймағындағы шынтақ артериясынан тамыр соғуды анықтаңыз, фонендоскопты осы жерге қондырыңыз (фонендоскоптың басының қысуы сабырлы болуы керек, онда мәліметі басқаша көрсетіледі).		
6.	Алмұрт тәрізді баллоншадағы вентилді жауып, манжетаға баллоншамен ауаны толтырыңыз. Шынтақ артериясындағы пульсация жоқ болып кеткенше және манометр қалыптан жоғары (немесе осы пациентте) 20-30 мм сынап бағанасын көрсеткенше.		
7.	Вентильді ашыңыз және ақырын манжетадан ауаны		

«Клиникаға кіріспе» кафедрасы

044-75

ТДО- да клиникалық дағдыларды игеруге арналған әдістемелік нұсқаулар
(орындау алгоритмін қолдана отырып)

	жаймен босатып қоя беріңіз. Бағананың немесе тілдің жылдамдығының түсірілуін қараңыз, көрсеткіштер жылдамдығы 2 мм сынап бағанасынан өзгеріп отырады. Бір мезгілде көңіл қойып артериядағы дыбысты тыңдаңыз және манометрдің көрсеткішін қадағалаңыз.		
8.	Бірінші дыбыс пайда болған мезгілде манометрдің көрсеткішін белгілеңіз (жүрек жиырылған мезгілдегі артериальды қысымның көлемі) – систолалық қан қысымы және дыбыс жойылған мезгілде (жүректің босаңсыту мезгілдегі артериальды қысым) – диастолалық қан қысымы; манжетадан толығымен ауаны шығарыңыз.		
9.	Науқастың қолынан тонометрдің манжетасын шешіңіз. Мәліметті сандық жазу түрінде бақылау парағына және бөлшек түрінде қызу парағына жазыңыз (алымы – систолалық қысым, бөлімі –диастолалық қысым).		
10.	Емшараны қайталап, алынған мәліметті салыстырыңыз. Фонендоскоптың басын 2 рет 70% спиртпен зарарсыздандырыңыз. Науқасқа өлшеген қан қысымының нәтижесін хабарлаңыз		

Бағалау критері

Тапсырмаға берілген уақыт–5 минут

Ең жоғарғы балл: (100 %)

Жинаған баллы: _____ (_____ %)

Критерийді бағалаған оқытушының аты-жөні және қолы:

Тест

1. 63 жастағы әйел қатты бас ауруына, жүрек ауруына шағымданады. Науқастың беті ісінген, қабақтары ісінген, қан қысымы 180/120 мм рт.ст. шұғыл жағдайды анықтаңыз

- A. стенокардия ұстамасы;
- B. гипертониялық криз;
- C. жүрек демікпесі;
- D. миокард инфарктісі;
- E. өкпе ісінуі.

2. Шұғыл көмек көрсету кезінде мұрыннан қан кететін науқастың басы болуы керек

- A. солға бұрылды;
- B. төмен түсірілген, иек кеудеге басылған;
- C. оңға бұрылды;
- D. артқа лақтырыңыз;
- E. маңызды емес.

3. Артериальды қан қысымы көтерілгенде кризге жедел көмек көрсету үшін қолданған жөн

- A. нифедипин;
- B. нитроглицерин;
- C. налаксон;
- D. каптоприл;
- E. норвакс.

4. Күрделі гипертониялық дағдарыс тән

- A. кенеттен басталу;
- B. тахикардия;
- C. қан қысымының едәуір жоғарылауы;

- D. терінің ылғалдылығы;
E. импульстік қысымның жоғарылауы.
5. Асқынбаған гипертониялық дағдарыс тән
- A. біртіндеп даму;
B. тахикардия;
C. диастолалық қысымның жоғарылауы;
D. құрғақ тері;
E. импульстік қысымның төмендеуі
6. Гипертониялық криз – бұл сипатталатын жағдай
- A. есін жоғалту;
B. қан қысымының күрт төмендеуі;
C. қан қысымының күрт жоғарылауы;
D. Сананың бұзылуы, нысана ағзалардағы өзгерістер.;
E. құрысулар.
7. Гипогликемиялық кома келесі жағдайларда дамиды
- A. уақтылы тамақтанбау;
B. диетаны бұзу;
C. артық салмақ;
D. қалқанша безінің жеткіліксіздігі;
E. тоқтату инсулинді.
8. Гипогликемиялық жағдай сипатталады
- A. брадикардия;
B. құрғақ тері;
C. құрысулар;
D. аштық сезімі;
E. жоғарыда айтылғандардың бәрі дұрыс.
9. Апат кезінде жедел жәрдем үшін медбике тамақ дайындауы керек
- A. нитроглицерин;
B. клофелин;
C. допамин;
D. строфантин;
E. лазикс.
10. Дәрілік препараттардың қайсысы гипертониялық криз кезінде қолданылмайды
- A. лазикс;
B. но-шпа;
C. клофелин;
D. магний сульфаты;
E. нифедипин.

Орындауды бағалау критерилері:

Берілген тапсырманы толық орындады.

Берілген тапсырманы толық орындамады немесе жартылай орындады.

Берілген тапсырманы мүлдем орындаған жоқ.

Жауаптар: 1-с 2-с 3-д 4-д 5-с 6-д 7-б 8-е 9-д 10-с

Әдебиеттер:

- 1) Перечень шаблонов (образцов) СОПов для ПМСП (правила, инструкции, процедуры, алгоритмы) Центра аккредитации (по состоянию на 06.06.2013 г.) с дополнениями участников рабочего совещания 27.05.2013 г.
- 2) CINAHL NursingEBSCO Publishing, (Ipswich, Massachusetts), 2018 Dec 28.:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникаға кіріспе» кафедрасы	044-75
ТДО- да клиникалық дағдыларды игеруге арналған әдістемелік нұсқаулар (орындау алгоритмін қолдана отырып)	

- 3) <http://web.b.ebscohost.com/nup/detali/detali?vid=4&sid=b85faf7c-a1be-4631-c2004b2046ee%40pdc-vsessmgr01&bdata=JnNpdGU9bnVwLWxpdmUmc2NvcGU9c210ZQ%3d#AN=T703863&db=nup> 85a-
- 4) Методические рекомендации «Стандартизация клинических и неклинических производственных процессов в медицинских организациях, их внедрение и мониторинг», РГП на ПХВ «РЦРЗ» МЗ РК, 2017 г.
- 5) American Association of Critical Nurses. (2016). AACN practice alert: Obtainig accurate noninvasive blood pressure measurements in adults. Retrieved November 28, 2018, from <https://www.aacn.org/clinical-resources/practicealerts/obtaining-accurate-noninvasive-blood-pressure-measurements-in-adults> (PP)
- 6) American Heart Association. (2017). Monitoring your blood pressure at home. Retrieved November 29, 2018, from <https://www.heart.org/en/health-topics/highblood-pressure/understanding-blood-pressure-readings/monitoring-your-bloodpressure-at-home>.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН

**MEDISINA
AKADEMIASY**

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL
ACADEMY**

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

«Клиникаға кіріспе» кафедрасы

044-75

ТДО- да клиникалық дағдыларды игеруге арналған әдістемелік нұсқаулар
(орындау алгоритмін қолдана отырып)

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН

**MEDISINA
AKADEMIASY**

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL
ACADEMY**

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

«Клиникаға кіріспе» кафедрасы

044-75

ТДО- да клиникалық дағдыларды игеруге арналған әдістемелік нұсқаулар
(орындау алгоритмін қолдана отырып)